

NatuurKlunde

Natuurkunde voor kleuters.....

Karel Langendonck

WND-conferentie Noordwijkerhout

15 en 16 december 2017

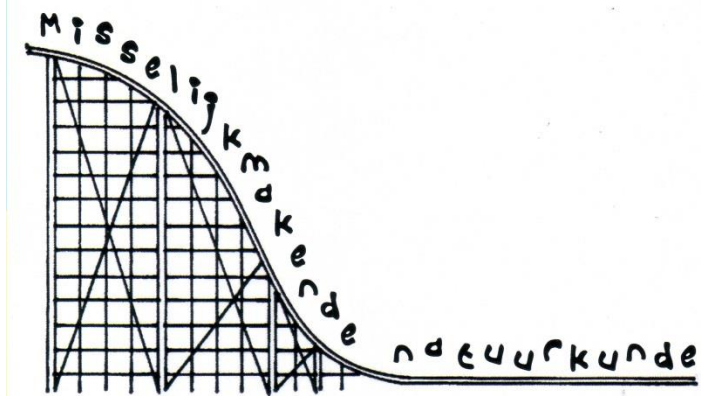

Natuurkunde

*Natuurkunde voor.....
kleuters, peuters, pubers,
papa's, mama's, opa's, oma's
en andere geïnteresseerden*

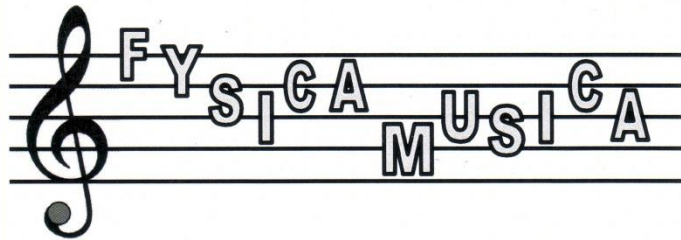

Even terugkijken.....

KeCo

De leerling actief!

THE
PHYSICS
ANGRY

OF
BIRDS

Vragen?

Geen Vragen!?

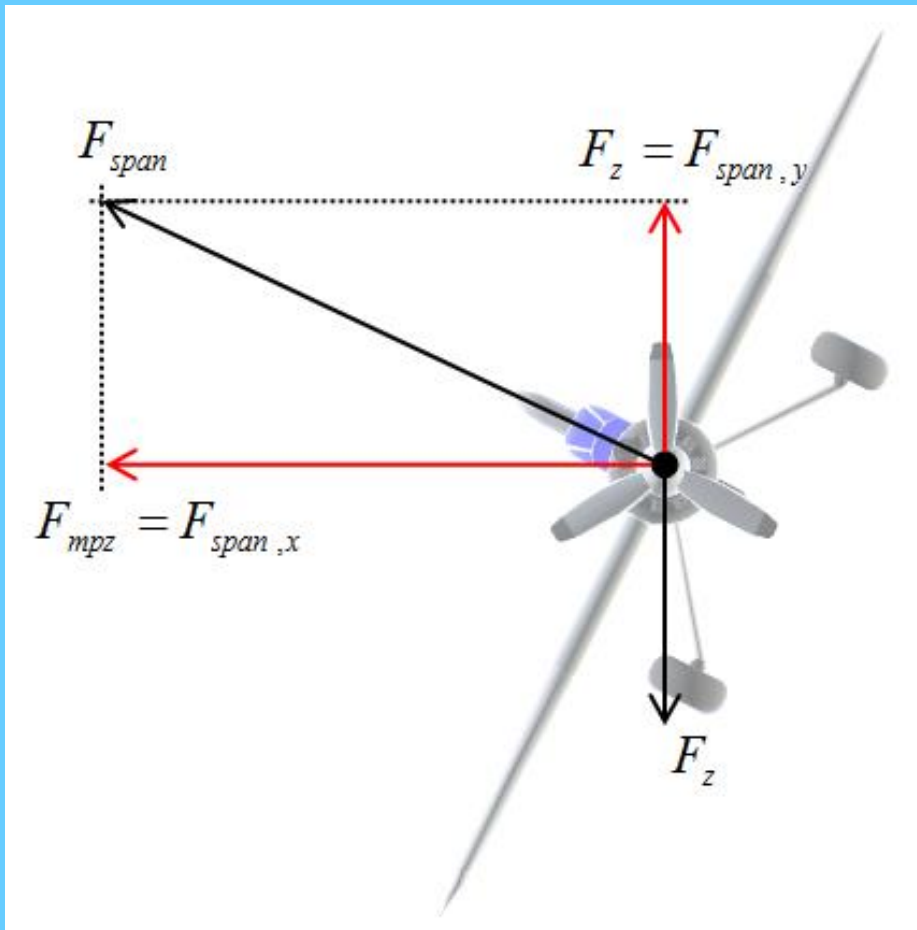

Natuurkunde

DOES
HUMOR **R**
BELONG IN
PHYSICS?

Vliegen aan een draadje

Vliegen aan een draadje

- Laat de leerlingen waarnemingen / metingen doen aan de demonstratie.
- Bereken: $F_{span,x}$
- Bereken: $F_{mpz} = \frac{mv^2}{r}$
- Conclusie

Fontein van Genève in de achtertuin

Fontein van Genève in de achtertuin

Met welke snelheid spuit het water uit het waterkanon?

- Spuit het water (zo krachtig mogelijk) verticaal omhoog.
- Meet (bijvoorbeeld met een driehoeksmeting) de maximale hoogte die het water bereikt.
- Pas de wet van behoud van energie toe: $E_k = E_z \quad \rightarrow \quad \frac{1}{2}mv^2 = mgh \quad \rightarrow \quad v = \sqrt{2gh}$

Luchtkussenbaan voor een paar euro

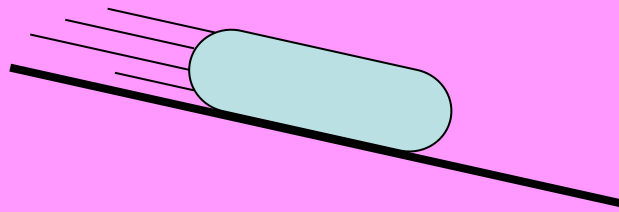

Luchtkussenbaan voor een paar euro

Eerste wet van Newton

Tweede wet van Newton

Derde wet van Newton

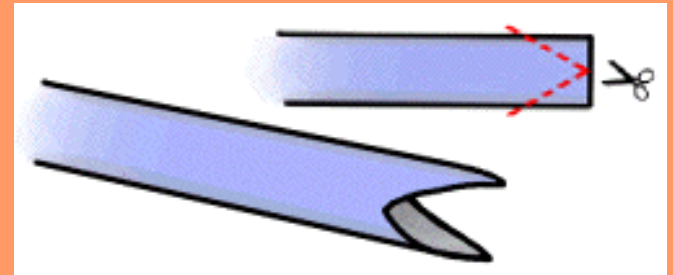
Regenboog in de achtertuin

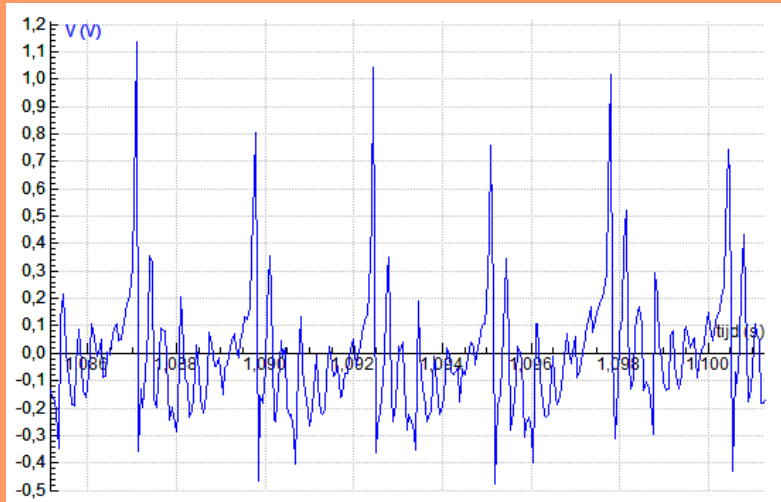
Regenboog in de achtertuin

Rietjessaxofoon

Rietjessaxofoon

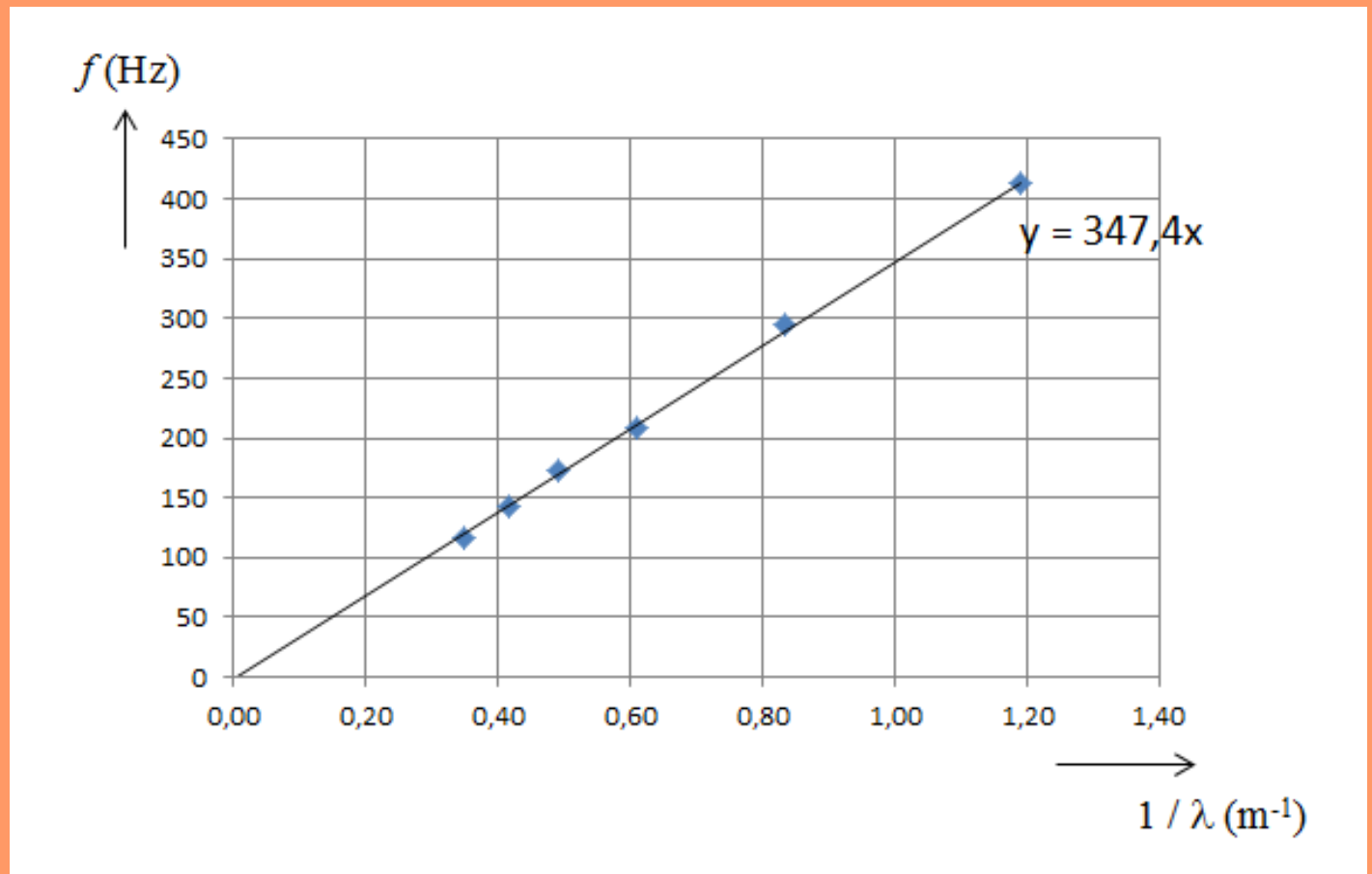
$$f = 380 \text{ Hz}$$

$$v = \lambda f \quad \rightarrow \quad \lambda = \frac{v}{f} = \frac{343}{380} = 0,90 \text{ m} \quad \rightarrow \quad L = \frac{\lambda}{4} = \frac{0,90}{4} = 0,22 \text{ m}$$

(en dat klopt vrij aardig)

Rietjessaxofoon

Lengte variëren – frequentie toon en golflengte bepalen – geluidssnelheid

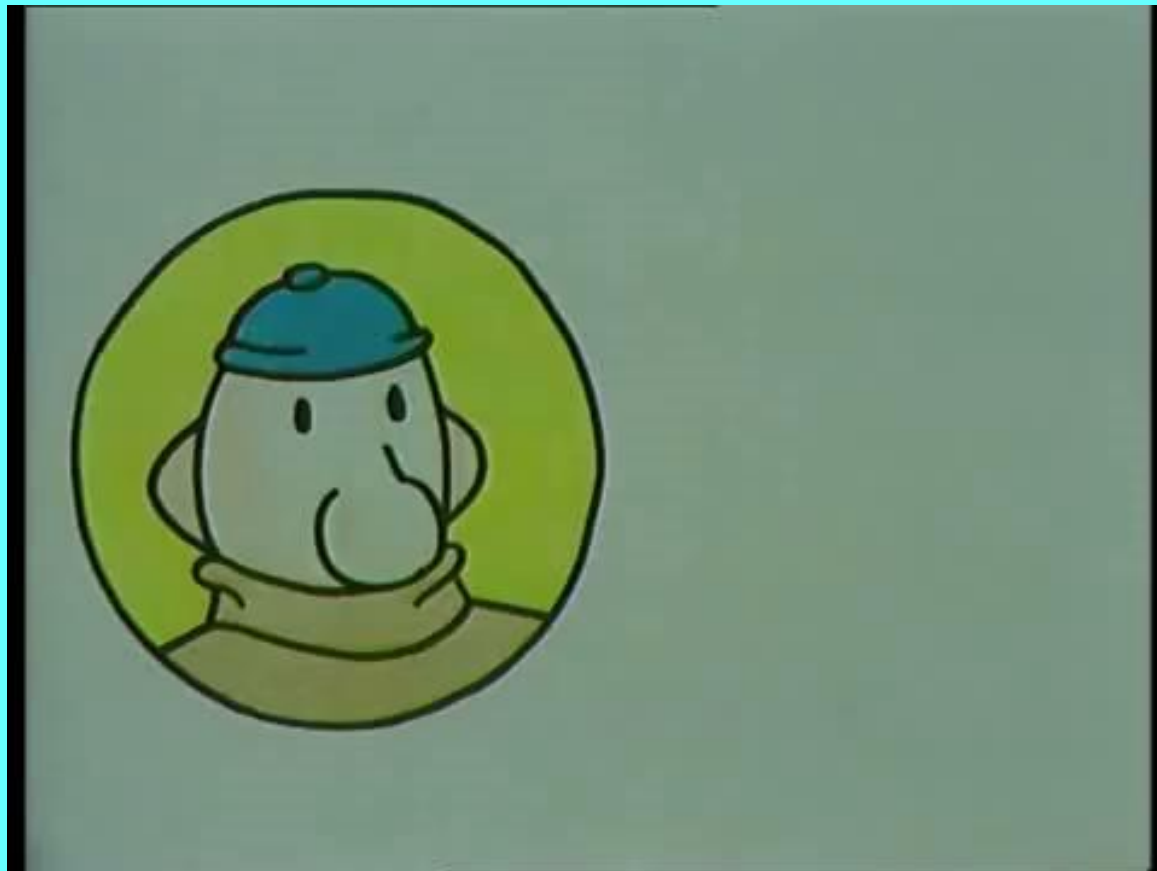
Buurman en Buurman

soms gaat er eens iets fout.....
..... dan heb je een probleem,
maar dat lossen wij dan simpel op!

Buurman en Buurman

Welke natuurkundige concepten en/of toepassingen zijn te herkennen in een filmpje van Buurman en Buurman?

Buurman en Buurman

Welke natuurkundige concepten en/of toepassingen zijn te herkennen in een filmpje van Buurman en Buurman?

- Touw verbonden aan piano
- Combinatie van auto en piano
- Remmen van de auto (traagheid)
- Rollen van de piano door Buurman en Buurman
- Kantelen van de piano
- Schuiven van de piano in de lift
- Buurman in de lift
- Stok die de klep van de piano omhoog houdt
- Overbrenging van het wiel van de auto naar de katrol
- Omhoog hijsen van de piano
- Omhoog en omlaag bewegen van de piano aan het touw
- Slingeren van de piano aan het touw
- Buurman hangend aan de piano
- Schuin staande auto tijdens het takelen
- Buurman tussen de piano en het raam
- Buurman en Buurman rollen weg van het raam
- Constructie van het plateau
- Hamerslag tegen de constructie, waarna deze naar beneden klappt
- Omhoog hijsen van de piano met een krik
- Bespelen van de piano met houten lepels

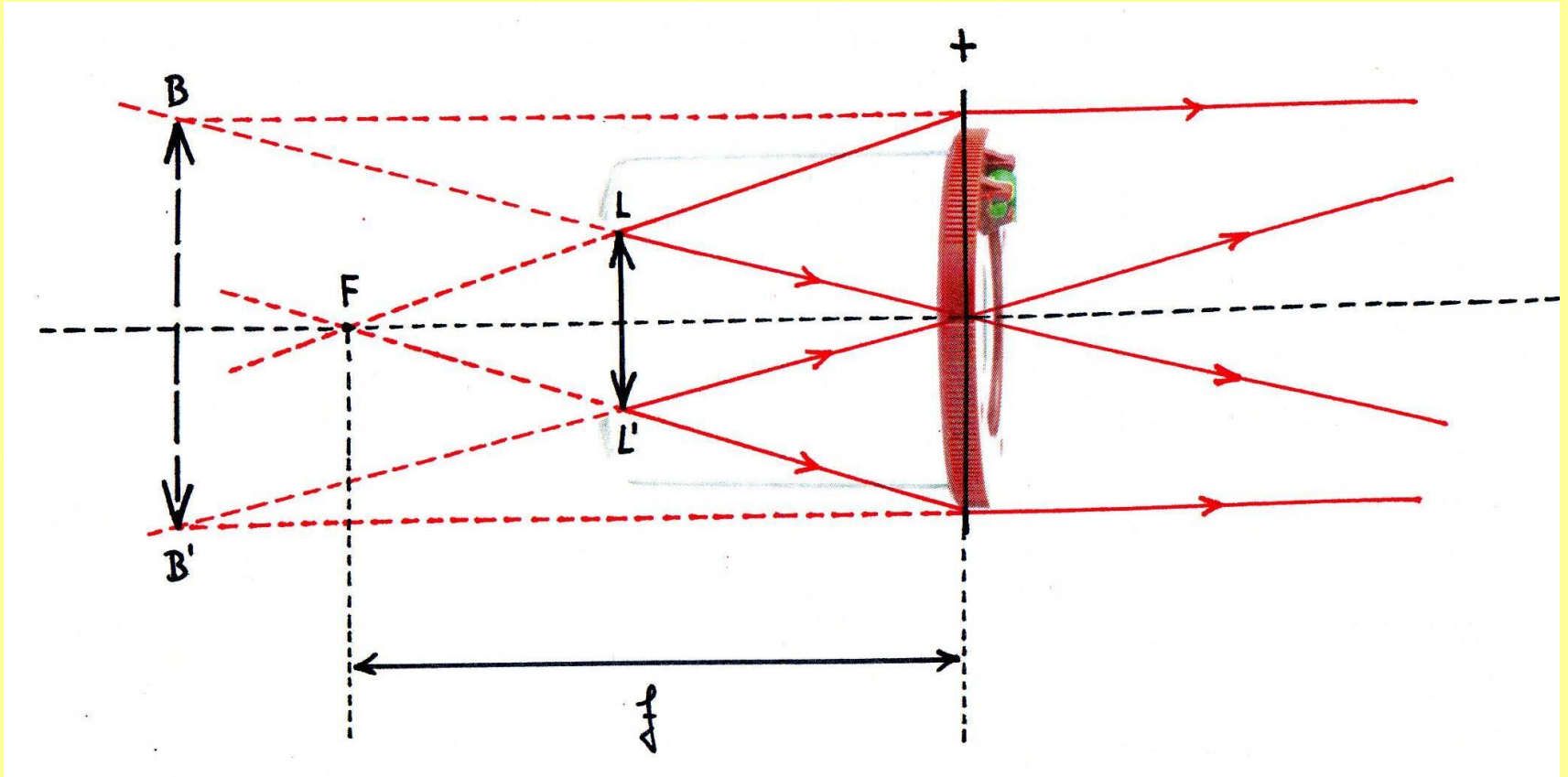

Vergrootglaspotje

Vergrootglaspotje

Bepaal, door middel van een constructie, de brandpuntsafstand van de lens.

Door de constructie in de juiste verhoudingen te maken, kan de waarde van de brandpuntsafstand (en dus de sterkte van de lens) zonder reken- en formulewerk bepaald worden.

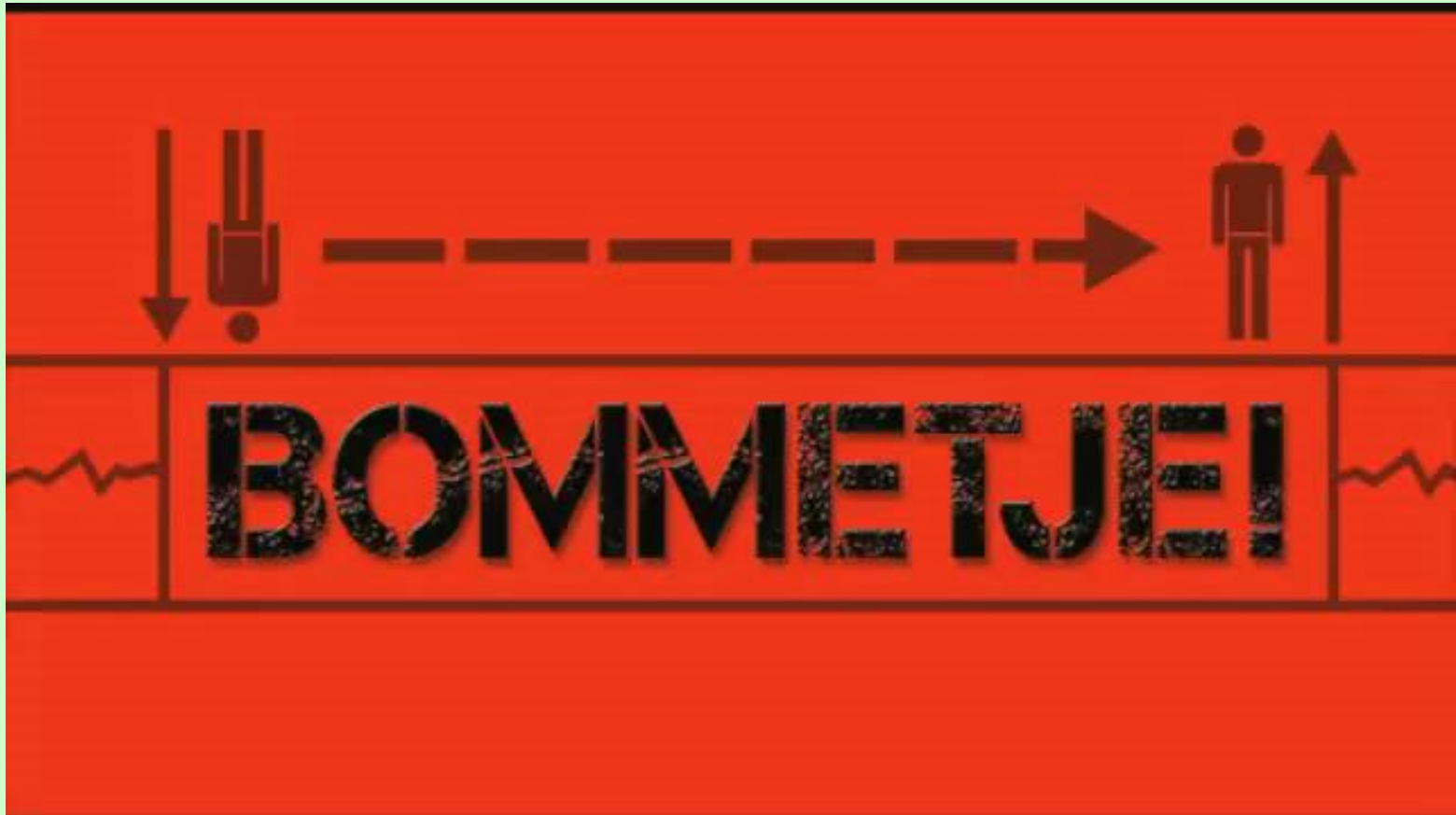
Smeltende smarties

Smeltende smarties

Bommetje XXL

Bommetje XXL

Energieverlies door overdracht op luchtkussen:

$$E_{z,monster} = m_{monster}gh = 100 \cdot 9,81 \cdot 7,0 = 6,87 \cdot 10^3 \text{ J}$$

$$E_{z,lisanne} = m_{lisanne}gh = 55 \cdot 9,81 \cdot 8,5 = 4,59 \cdot 10^3 \text{ J}$$

$$\text{perc. verlies} = \frac{E_{z,monster} - E_{z,lisanne}}{E_{z,monster}} \cdot 100\% = 33\%$$

Snelheid waarmee Lisanne gelanceerd wordt:

$$v = \sqrt{\frac{2E_{z,lisanne}}{m}} = \sqrt{\frac{2 \cdot 4,59 \cdot 10^3}{55}} = 13 \text{ m/s}$$

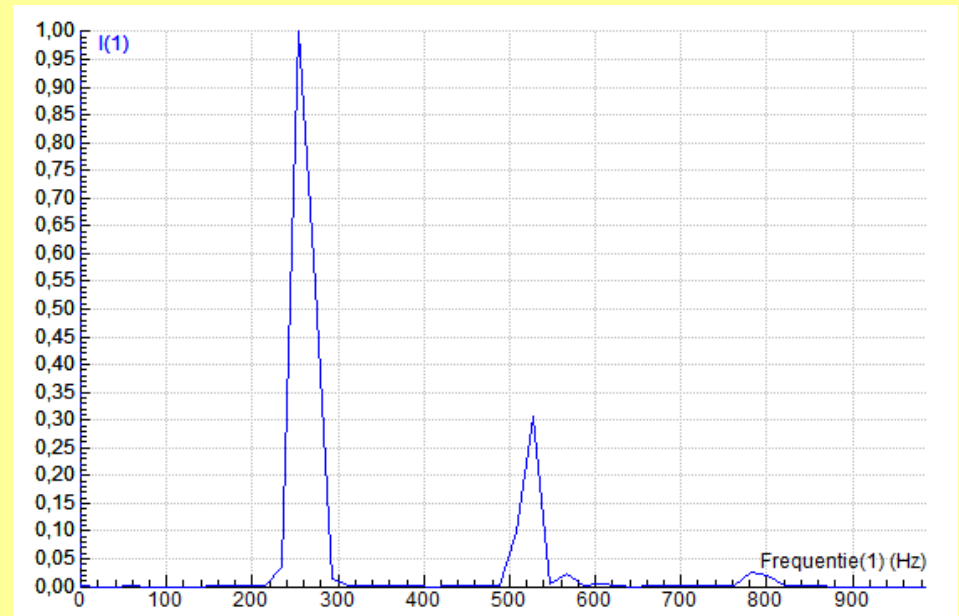
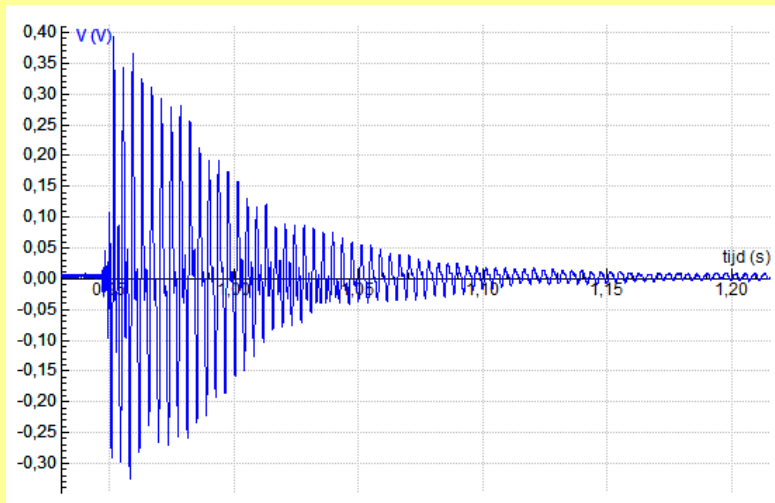
Pee Pee Boy

Boomwhackers

Boomwhackers

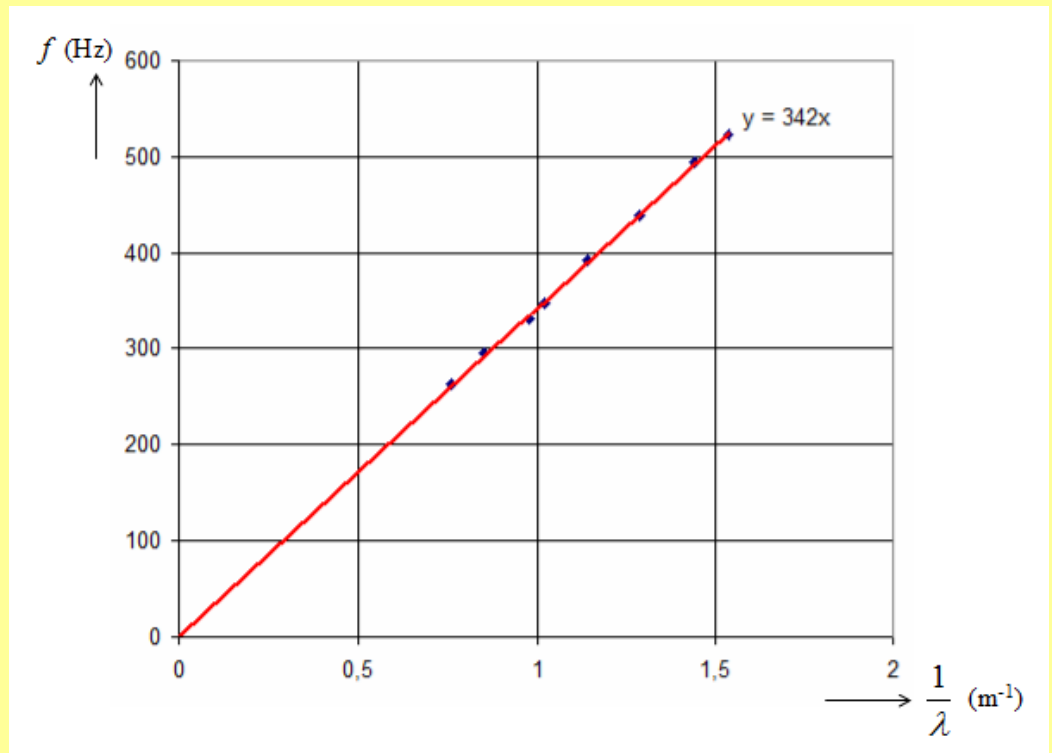
$$f = 255 \text{ Hz}$$

$$v = \lambda f \quad \rightarrow \quad \lambda = \frac{v}{f} = \frac{343}{255} = 1,35 \text{ m} \quad \rightarrow \quad L = \frac{\lambda}{2} = \frac{1,35}{2} = 0,67 \text{ m}$$

(en dat klopt vrij aardig)

Boomwhackers

L (m)	λ (m)	f (Hz)
0,655	1,31	262
0,585	1,17	294
0,510	1,02	330
0,489	0,978	349
0,438	0,875	392
0,389	0,778	440
0,347	0,694	494
0,326	0,651	523

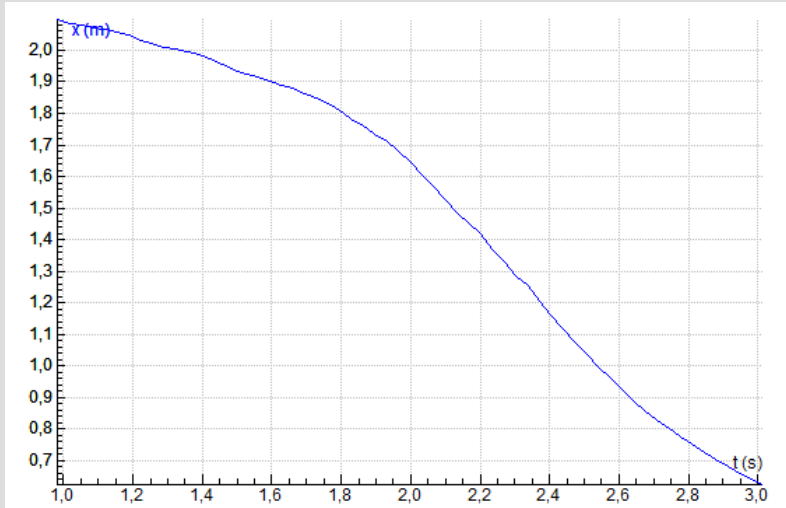

Glijbaan

Glijbaan

Doel: bepalen wrijvingscoëfficiënt glijbaan - spijkerbroek

$$\underline{t = 1,0 \text{ s}}: \quad x(1,0) = 2,10 \text{ m} \\ y(1,0) = 1,40 \text{ m}$$

$$\underline{t = 2,1 \text{ s}}: \quad x(2,1) = 1,53 \text{ m} \\ y(2,1) = 0,95 \text{ m}$$

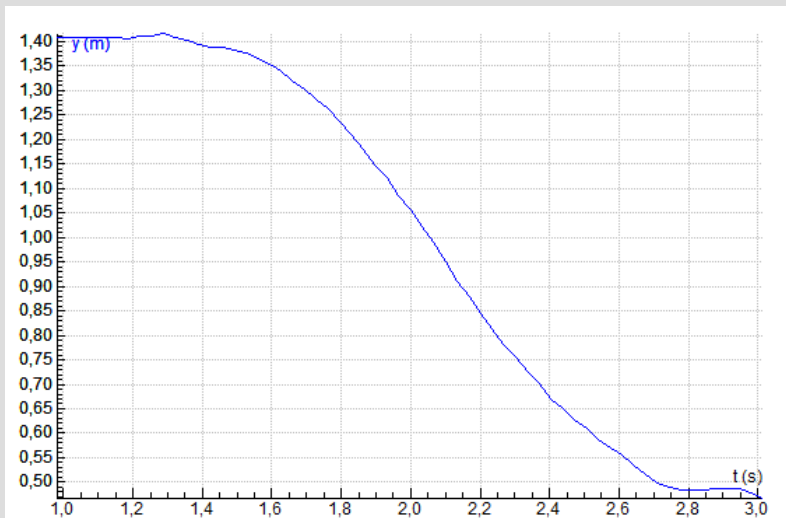
Hellingshoek:

$$\tan \alpha = \frac{\Delta y}{\Delta x} = \frac{0,45}{0,57} \rightarrow \alpha = 38^\circ$$

Afgelegde afstand:

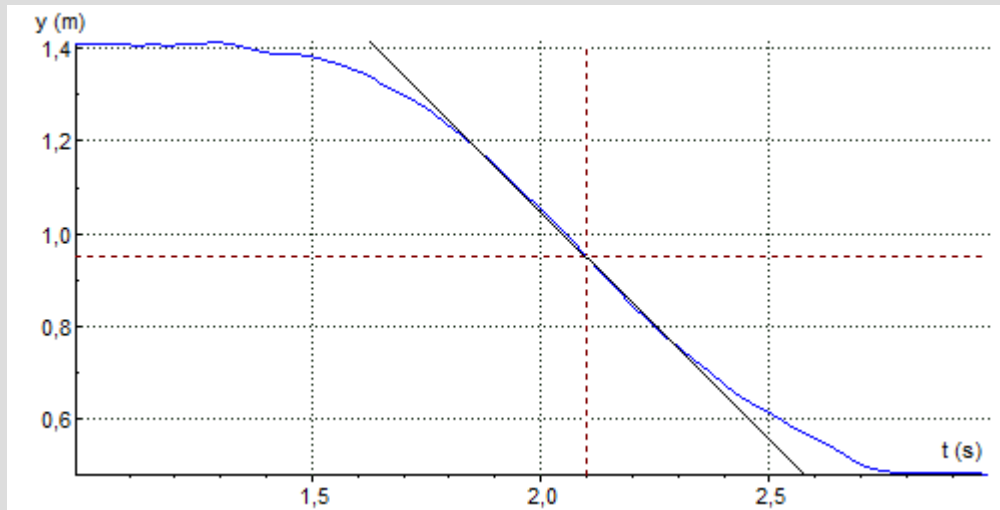
$$s = \sqrt{(\Delta x)^2 + (\Delta y)^2}$$

$$s = \sqrt{(0,57)^2 + (0,45)^2} = 0,73 \text{ m}$$

Glijbaan

Doel: bepalen wrijvingscoëfficiënt glijbaan - spijkerbroek

$$t = 2,1 \text{ s: } v_x = (-)1,1 \text{ m/s}$$
$$v_y = (-)1,0 \text{ m/s}$$

Snelheid op $t = 2,1 \text{ s}$:

$$v = \sqrt{v_x^2 + v_y^2}$$

$$v = \sqrt{(1,1)^2 + (1,0)^2} = 1,5 \text{ m/s}$$

Normaalkracht: $F_n = mg \cos \alpha = 20 \cdot 9,81 \cdot \cos(38^\circ) = 155 \text{ N}$

(Gemiddelde) Wrijvingskracht via energiebehoud:

$$mg\Delta h = \frac{1}{2} m(\Delta v)^2 + F_w s \quad \rightarrow \quad 20 \cdot 9,81 \cdot 0,45 = \frac{1}{2} \cdot 20 \cdot (1,5)^2 + F_w \cdot 0,73 \quad \rightarrow \quad F_w = 90 \text{ N}$$

(Gemiddelde) Wrijvingscoëfficiënt: $F_w = \mu F_n \quad \rightarrow \quad 90 = \mu \cdot 155 \quad \rightarrow \quad \mu = 0,58$

Schoenendoosbeamer

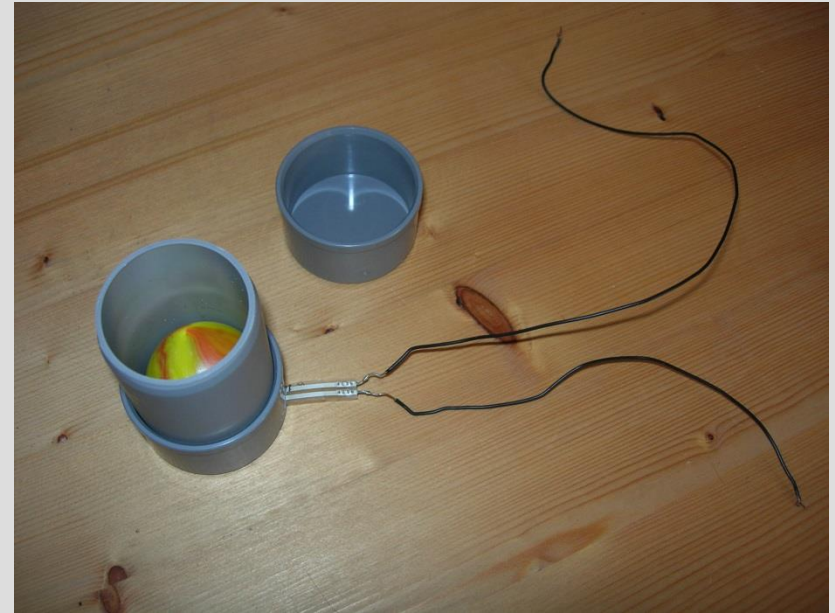
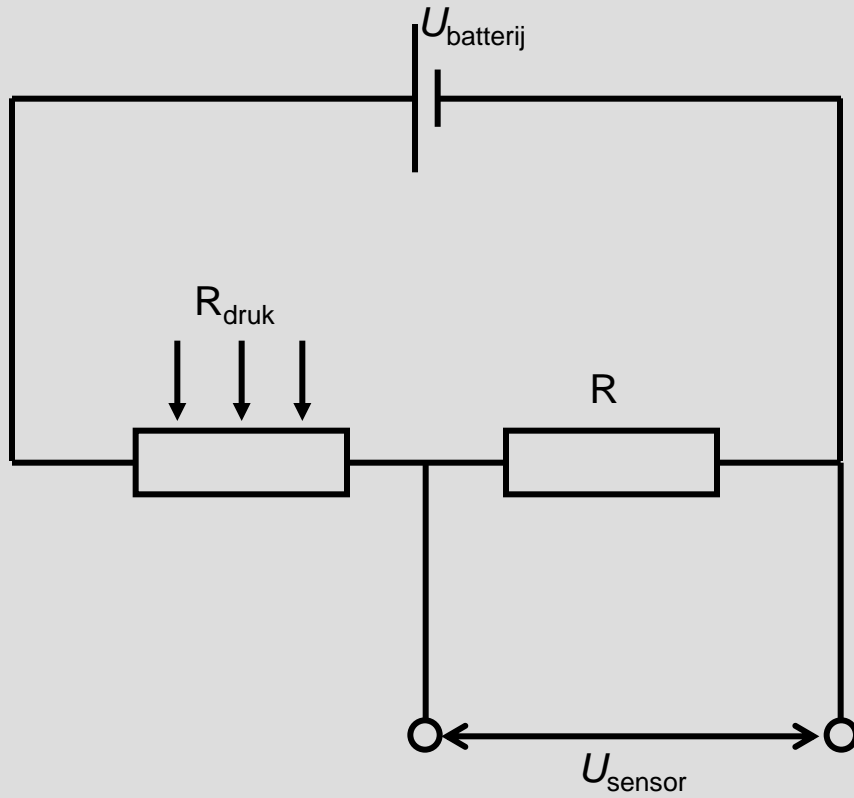
Schoenendoosbeamer

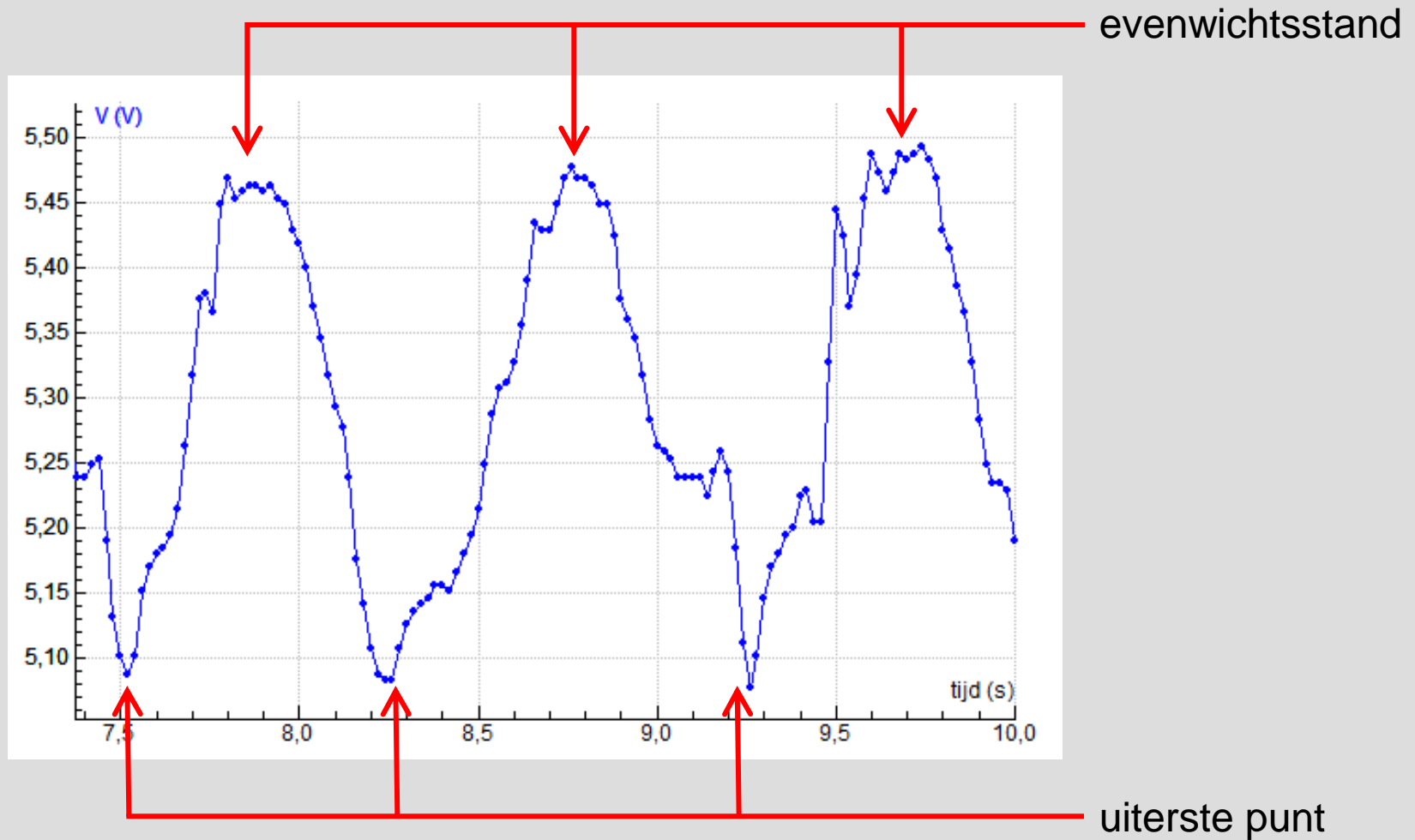
Schommel

Schommel

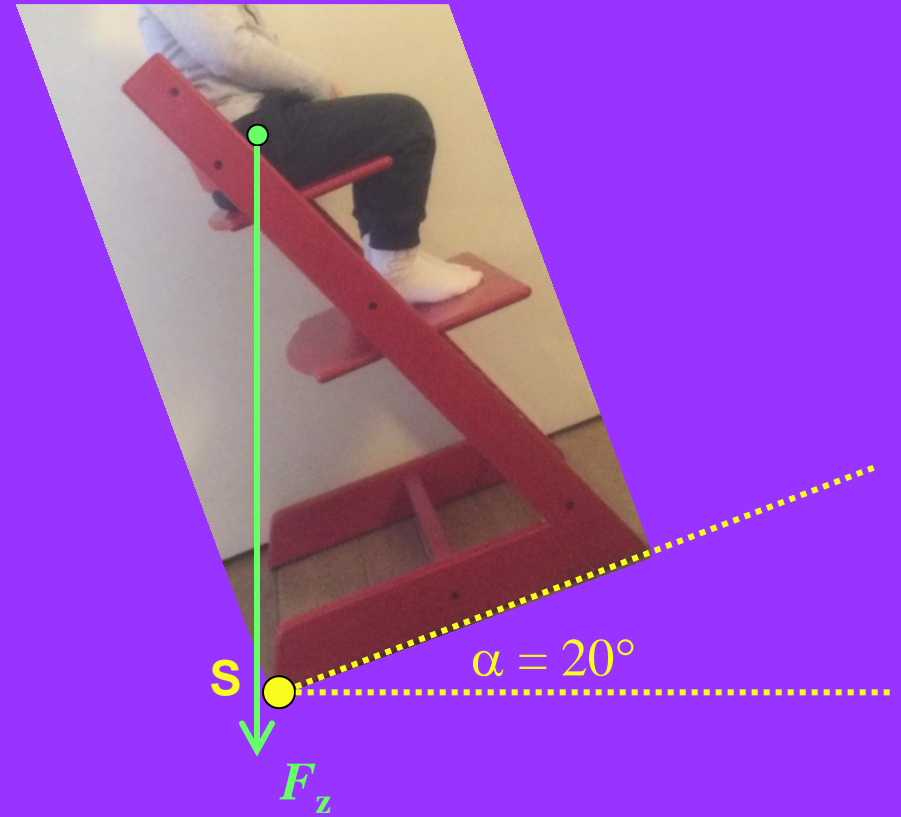
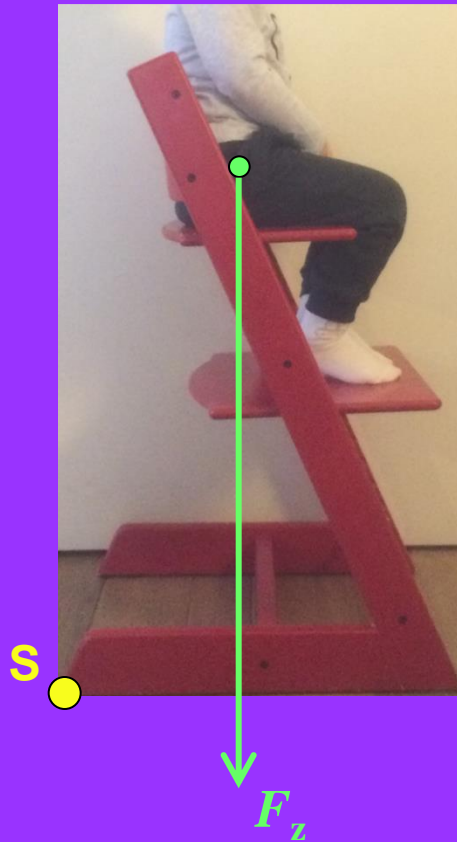
Schommel (nog een keer)

Trip Trap

Trip Trap

Kartonnen platenspeler

LukasArt – art & science

Plaat & Speler

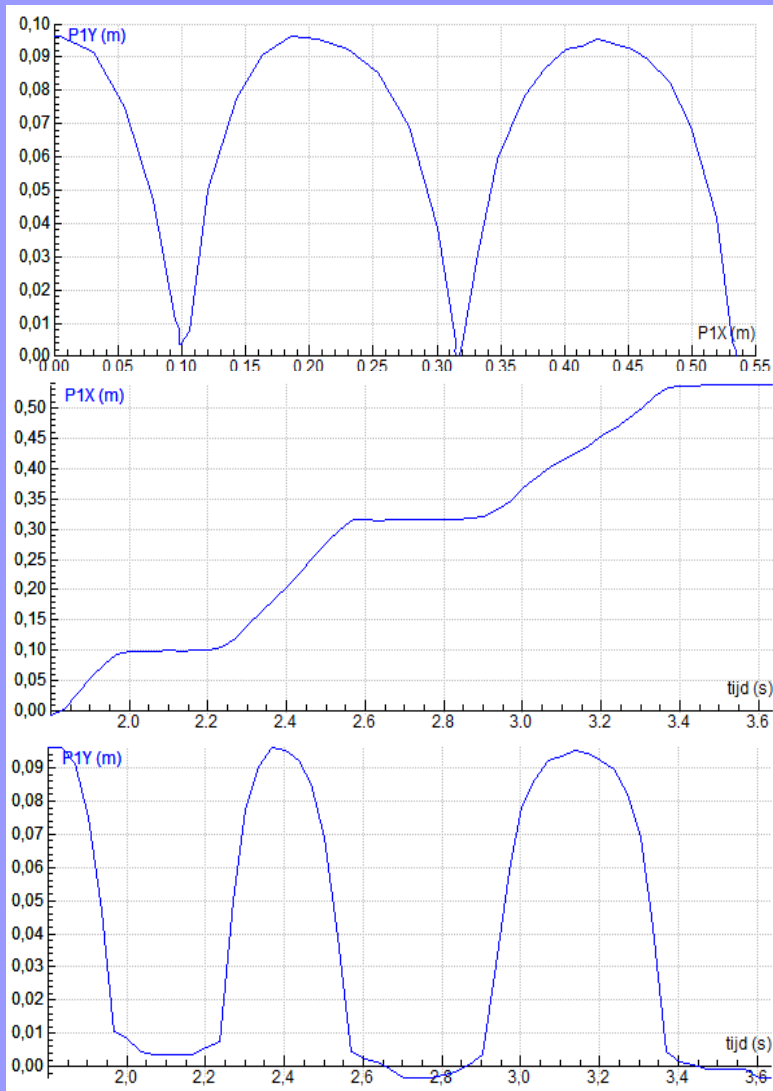
Fidget spinner

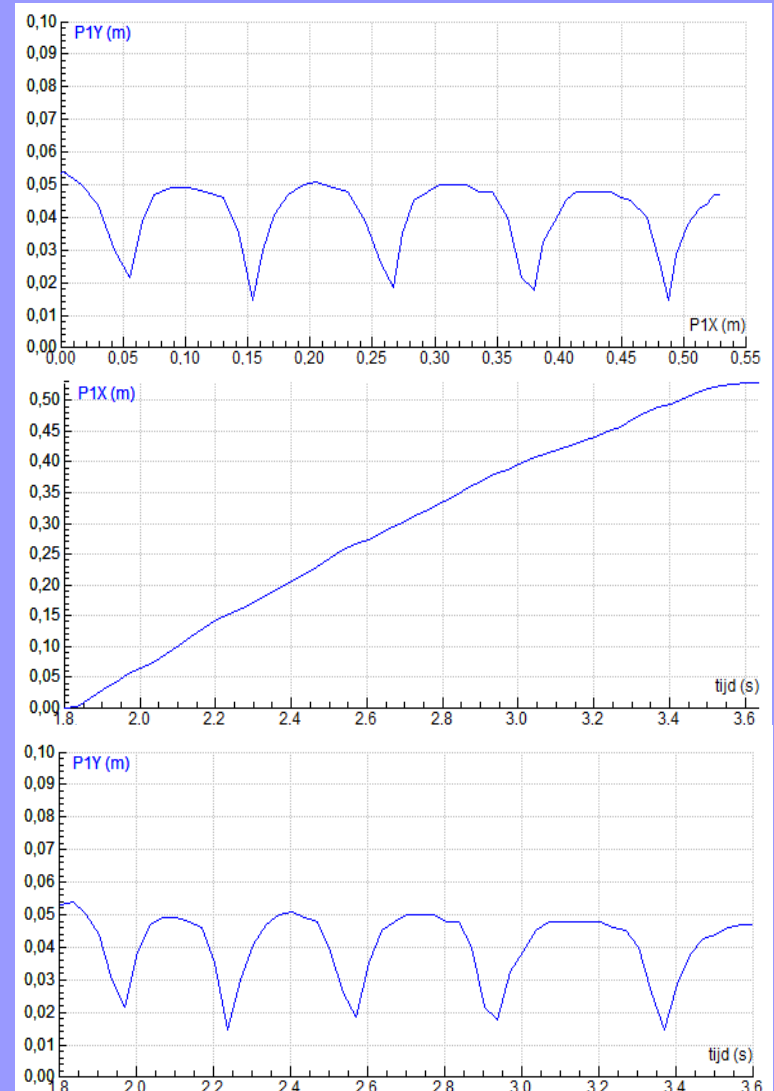
Fidget flipper

Fidget flipper

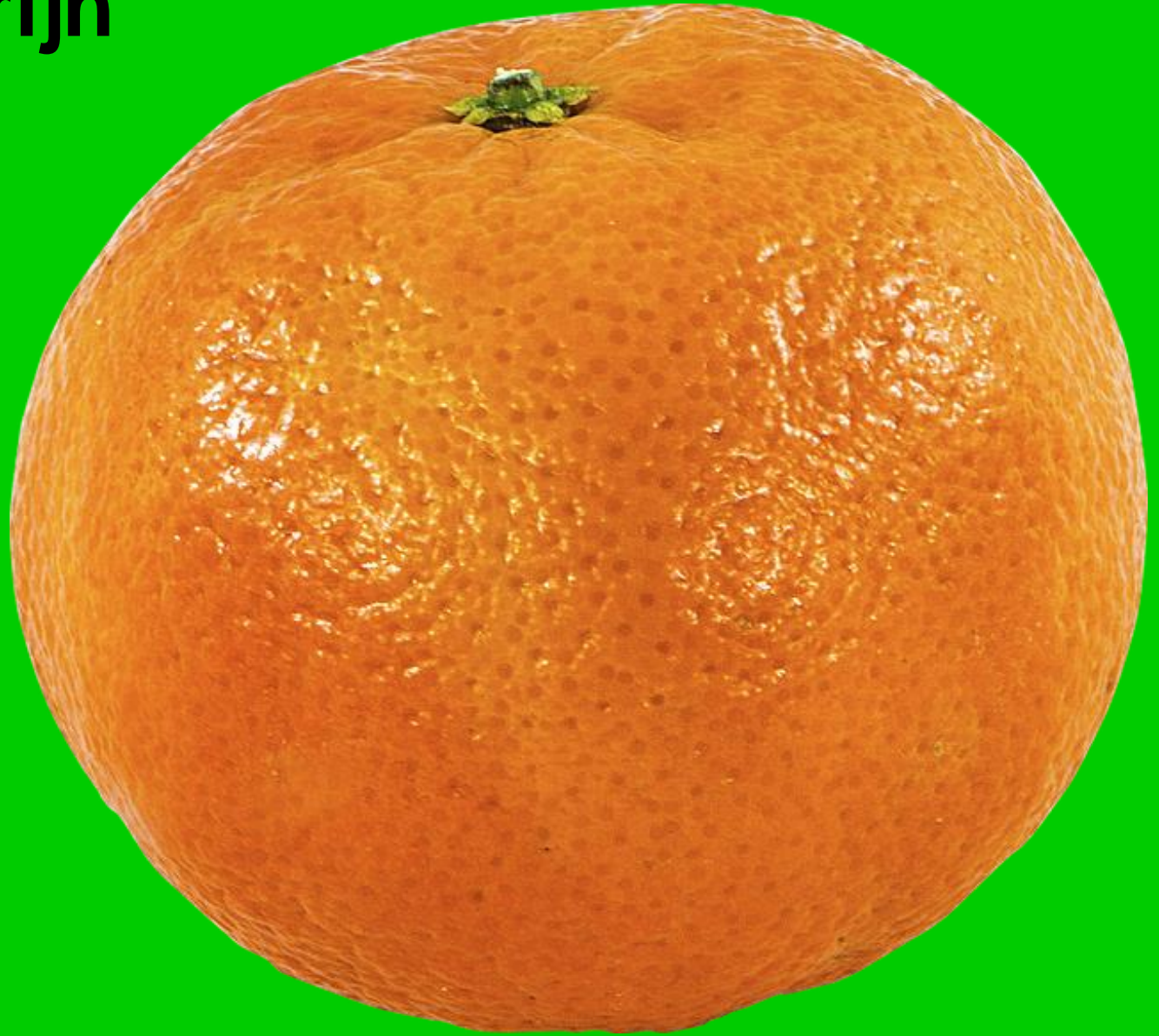

videometing uiteinde

videometing midden

Mandarijn

Mandarijn

Banaan

Equivalent bananendosis

Bananas are a natural source of radioactive isotopes.

Eating one banana = 1
BED = $0.1 \mu\text{Sv}$ = 0.01
mrem

Number of bananas	Equivalent exposure
100,000,000	Fatal dose (death within 2 weeks)
20,000,000	Typical targeted dose used in radiotherapy (one session)
70,000	Chest CT scan
20,000	Mammogram (single exposure)
200 - 1000	Chest X-ray
700	Living in a stone, brick or concrete building for one year
400	Flight from London to New York
100	Average daily background dose
50	Dental X-ray
1 - 100	Yearly dose from living near a nuclear power station

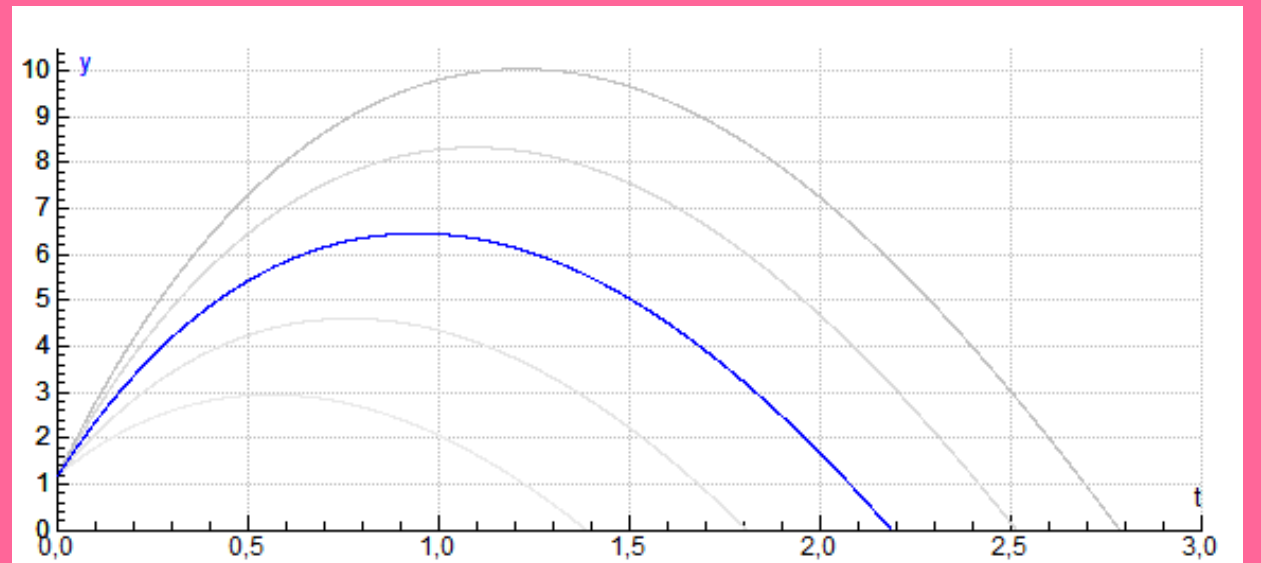
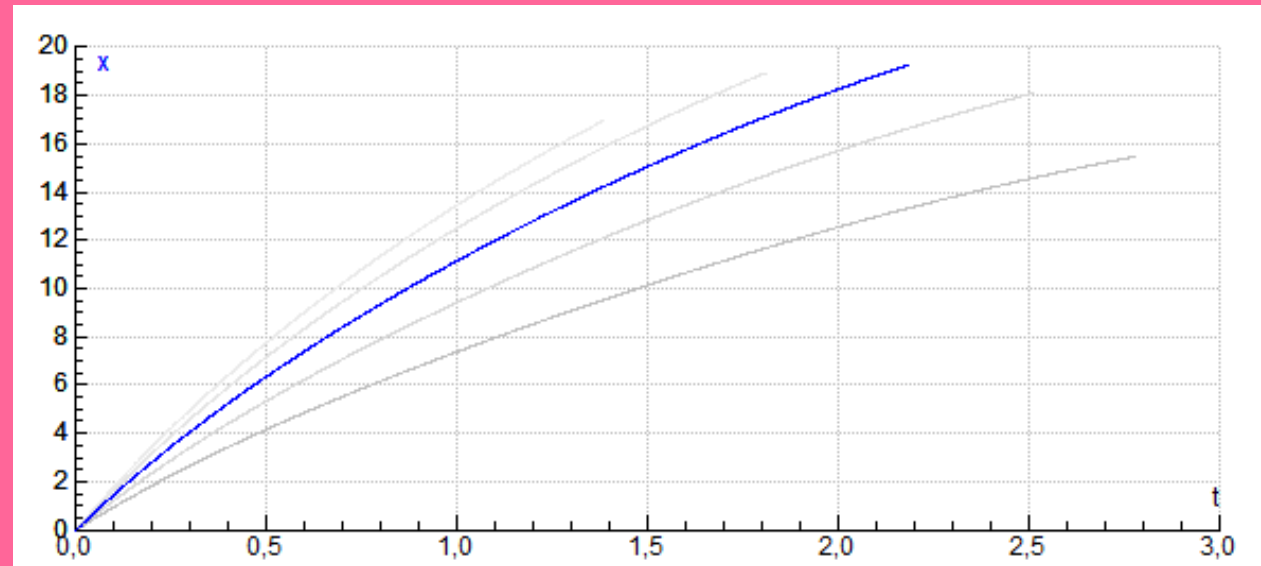
Nerf-gun

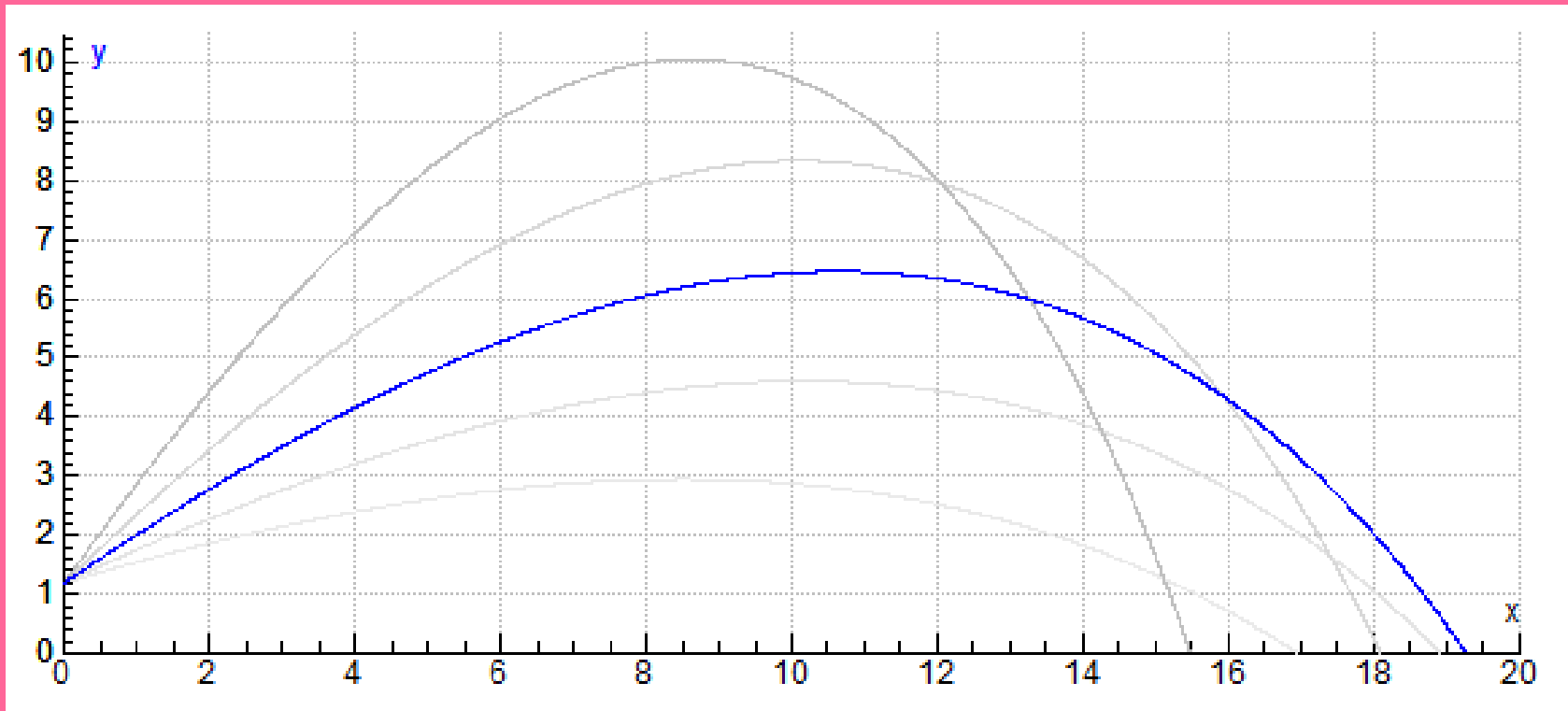
Nerf-gun

```
Modelvenster
[ ] [ ] [ ]
'Stopconditie ingesteld
v = SQRT(ux^2 + vy^2)
Fw = 0,5 * Cw * rho * A * v^2
Fwx = Fw * (ux / v)
Fwy = Fw * (vy / v)
Frx = -Fwx
Fry = Fz - Fwy
ax = Frx / m
ay = Fry / m
dux = ax * dt
ux = ux + dux
dx = ux * dt
x = x + dx
dvy = ay * dt
vy = vy + dvy
dy = vy * dt
y = y + dy
t = t + dt
Cw = 0,6
rho = 1,293 'kg/m^3
A = 1,3E-4 'm^2
v = 20 'm/s
alfa = 30 '°
ux = v * cos(alfa) 'm/s
vy = v * sin(alfa) 'm/s
m = 0,0011 'kg
g = -9,81 'm/s^2
Fz = m * g 'N
x = 0 'm
y = 1,2 'm
t = 0 's
dt = 0,001 's
```

Nerf-gun

Nerf-gun

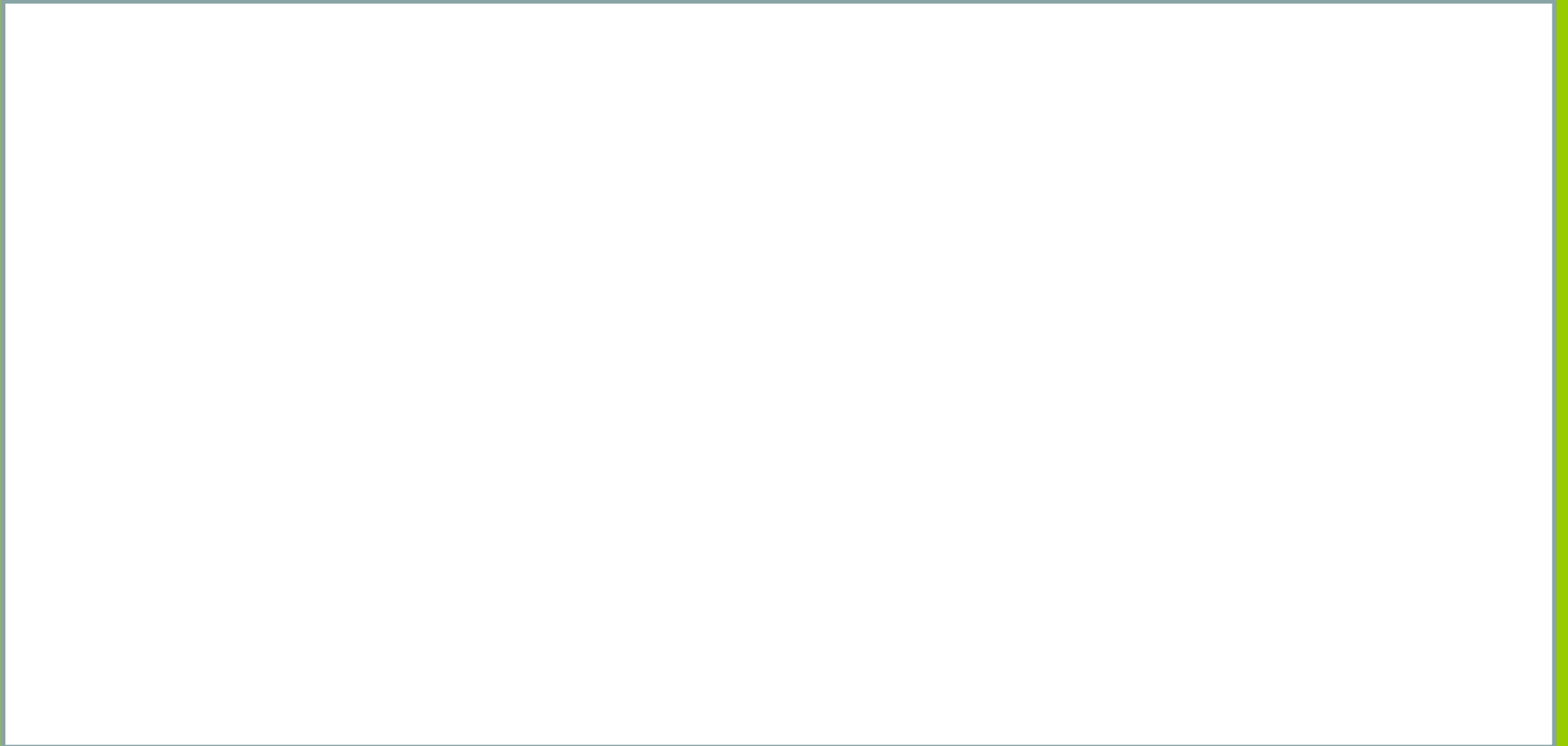
Klankenbos Neerpelt (B)

Klankenbos Neerpelt (B)

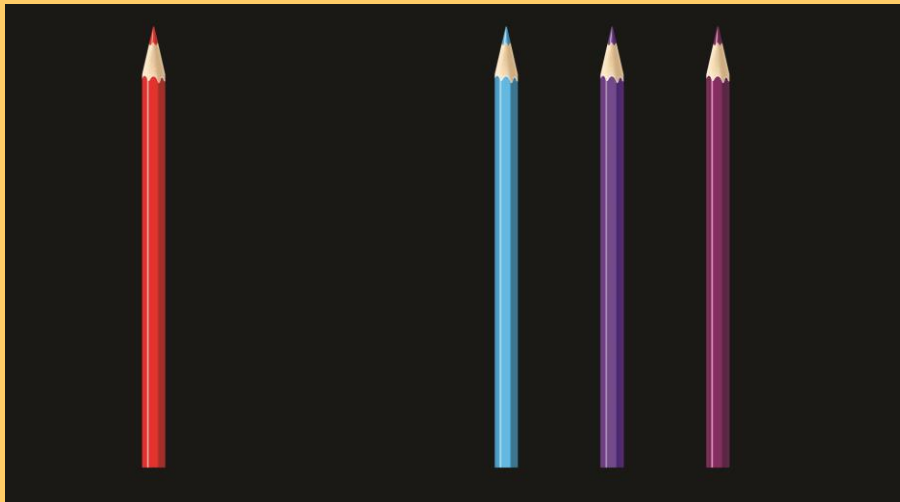
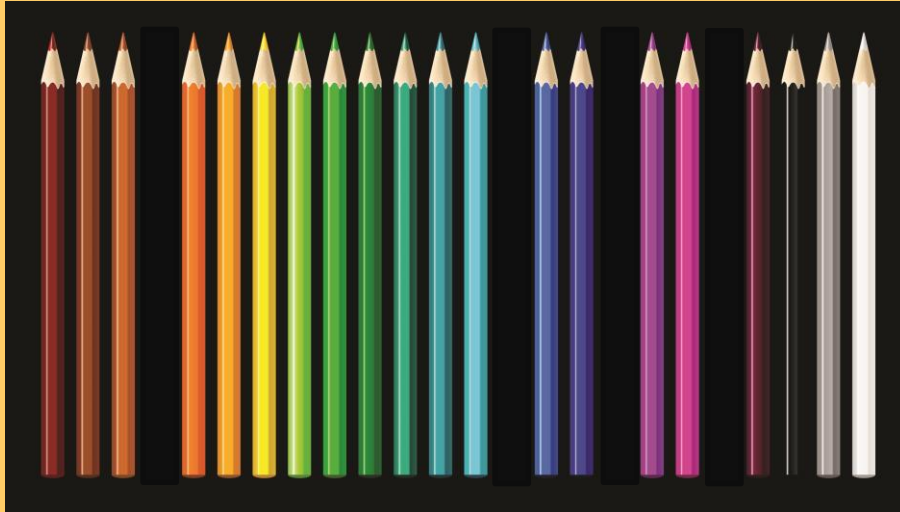
Bril

Kleurpotloden spectrum

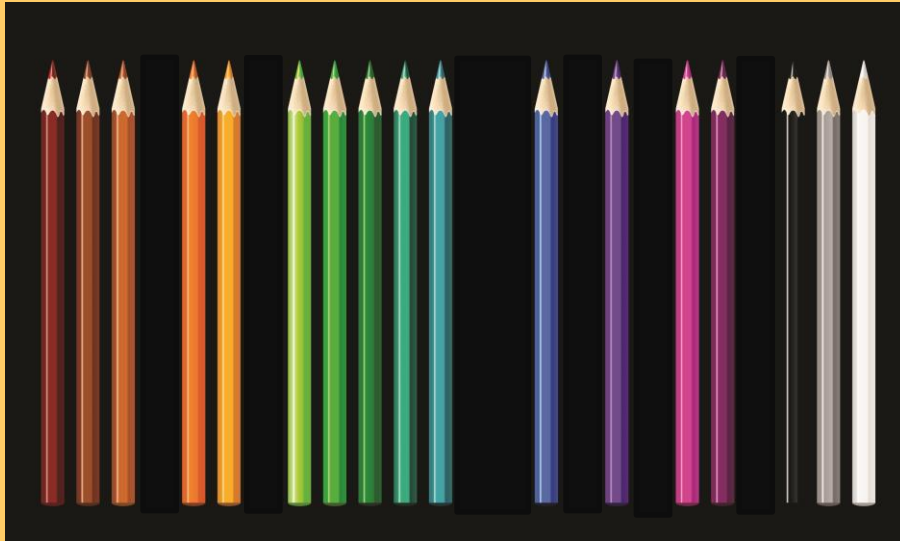

Kleurpotloden spectrum

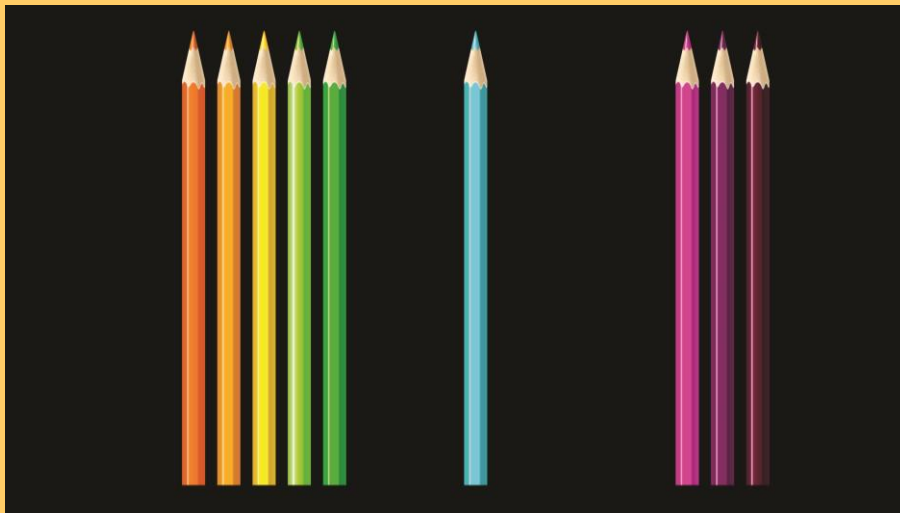
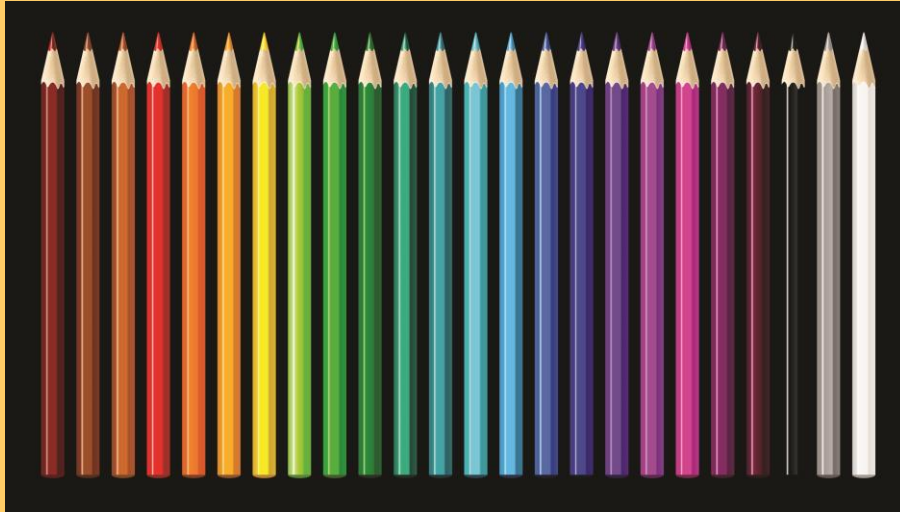
Waterstof

Kleurpotloden spectrum

Helium

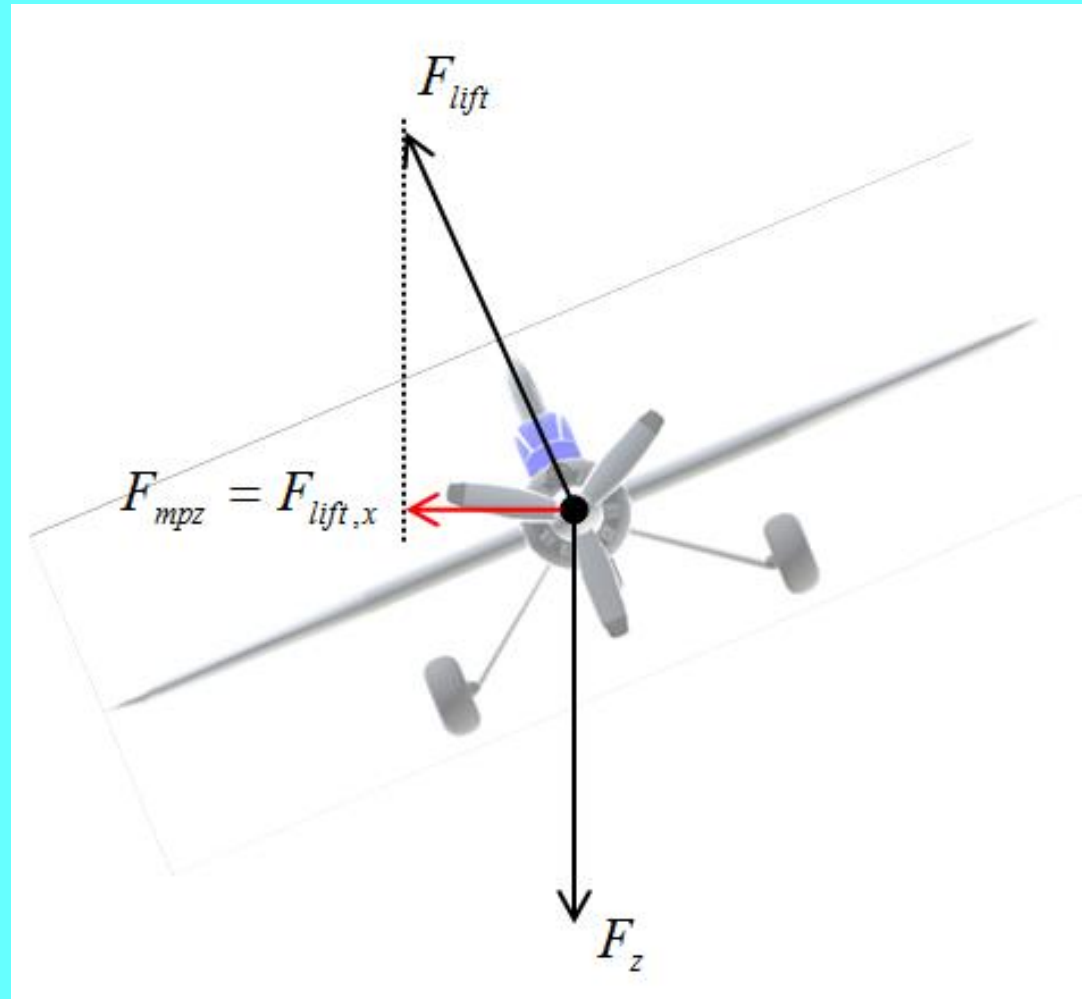
Kleurpotloden spectrum

Cessna in de klas

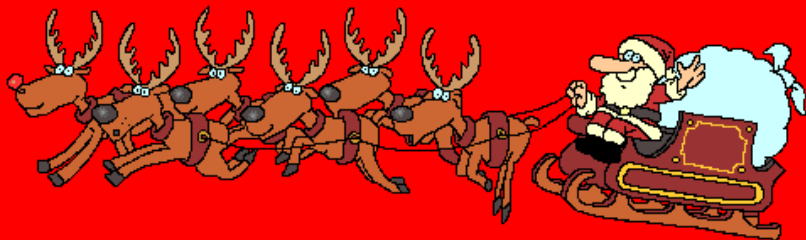

Cessna in de klas

$$F_{lift,x} = F_{mpz} = \frac{mv^2}{r}$$

Kerstsfier in fysica-stijl

NatuurKlunde

Natuurkunde voor kleuters.....

Vragen, opmerkingen en/of reacties: k.langendonck@fontys.nl